

Vesna Miličević, mag. bibliotekarstava, prof. hrv. jezika i književnosti, stručni suradnik knjižničar, mentor
Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci

Projekt "POTRAGA ZA LJUBAVLJU" izrada TAKTILNE SLIKOVNICE

U posljednjem je desetljeću mnogi dokumenti, strategije i akcijski planovi govore o izjednačavanju prava za osobe s invaliditetom. Zalaganju za prava osoba s invaliditetom pridružila se i knjižničarska zajednica Školskih knjižničara Primorsko-Goranske županije u **HUMANITARNOJ AKCIJI 2010.« KNJIŽNIČARI KNJIŽNICI »**

Unesko-ov Manifest o narodnim knjižnicama (1994), IFLA-ina izjava Knjižnice i intelektualna sloboda (1999), Izjava o slobodnom pristupu informacijama Hrvatskoga knjižničarskog društva (2000), Etički kodeks Hrvatskoga knjižničarskog društva (2002) i mnogi drugi dokumenti, zalažu se za jednake mogućnosti u korištenju knjižnica .

Hrvatsko knjižničarsko društvo prevelo je i objavilo mnoge IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice na kojima smo izgradili i gradimo svoje pristupe uslugama / korisnicima /.

Polazeći od navedenih načela kao i svoje vizije , Humanitarnoj akciji se odazvala i školska knjižničarka Trgovačke i tekstilne škole u Rijeci projektom "Potraga za ljubavlju", u korelaciji s profesorima likovne umjetnosti i dizajna.

Uključenje u ovaj projekt i rezultati uratka učenika potvrđuju pravilo da je suvremena Školska knjižnica partner nastavniku u nastavi - kroz pripremu nastavnog sata –kroz didaktičku pripremu i stavljanje nastavnih medija u funkciju. Sudjelovanje knjižničara u didaktičkoj pripremi nastavnika vezano je uz primarnu informaciju, pronalaženje potrebnih izvora znanja, sugestiju korištenja medija, sugestiju metoda i oblika koji će biti primijenjeni. Sat u suradnji s knjižničarom može se ostvariti u učionici, ali i u knjižnici- što je određeno poboljšanje za učenike i nastavnike, prostorno i sadržajno, jer omogućava rad u skupini, paru ili individualno. Djelovanje Školske knjižnice uistinu mora biti povezano s odgojno obrazovnim procesom u cjelini. Pri tome je rad školske knjižnice u izravnoj vezi s radom nastavnika. Očituje se u planiranju i programiranju nastavnih sati, upotrebi izvora znanja i obrazovnim postignućima.

Projekt u povezivanju nastavnih sadržaja moguće je realizirati jedino kroz partnerstvo , korelaciju predmeta. U timskom radu knjižničar je obično koordinator. Knjižničar mora biti svjestan važnosti dobro osmišljenih pripremnih radnji, a jedna od njih je okupljanje zainteresiranih ili formiranje suradničkog tima. Knjižničar potiče obradu obrazovnih sadržaja kroz timski rad predmetnih profesora, učenika, interdisciplinarno i korelacijski- u jednom drugačijem i netipičnom obliku rada- u funkciji kvalitetnijeg i boljeg usvajanja gradiva na nov i privlačan način.

Za školsku knjižnicu projektna nastava kao i mnogi drugi inovativni oblici rada, i nisu neka novina. Ono što jest novo je sve veća otvorenost nastavnika i učenika za nove metode i oblike rada "u" i "sa" školskom knjižnicom. Školska knjižnica je mjesto istraživanja u traženju novih informacija, novih sadržaja; mjesto učenja , mjesto ostvarenja ideja...poticaja...

Učenike i profesore, sudionike izrade ove taktilne slikovnice veseli spoznaja što je u nedostatku takvih slikovnica na tržištu, jedna ručno izrađena slikovnica "Potraga za ljubavlju" krenula i iz naše škole, s ciljem poticanja čitanja za slijepu i slabovidnu djecu te senzibilizacije takve djece.

Školski knjižničar je u ovom primjeru poticaj i odaziv na poticaj humanitarne akcije.

Osmislili smo tekst i ilustracije te ručno, uz pomoć učenika, izradili taktilnu slikovnicu Namjera je da i slabovidno dijete osjetom opipa može "pročitati" slikovnicu prilagođenu svojim mogućnostima.

Cilj taktilne slike u prvome redu je da svojim prikazom slijepome djetetu prenese poruku, da prikaže nešto što je njemu zbog nedostatka vida apstraktno. Važno je postići cilj da se prenese **bit te slike**. Osim toga, cilj je slike da potiče dijete na istraživanje, maštu, te da upotpunjuje njegov doživljaj kroz aspekt dvodimenzionalne slike. Dakle, poticati slijepo dijete na istraživanje taktilnih slika.

Najvažniji princip u izradi je različitost materijala (različitost teksture –zbog različitosti predmeta: mogućnosti spoznaje putem opipa). Zbog toga smo u izradi koristili materijale koji "potenciraju" određene asocijacije (npr. za krzno zeca i tigra: meke plišane tkanine; leptir: svilenkasta krila; ptica: perje; podloga: trava: tanka nit materijala; izdvojeni oblik, predmet - koji se smatra taktilnom slikom: cvijet, sunce, oblak, mrav, jež)... Korišteni su pretežno prirodni materijali: rebrasti karton (ljepenka), pjenastu spužvu, vunu, krep papir, kontur pastu (boju za stakla), razne perlice... Radili smo sa zanimanjem i ljubavlju.

Istina je da u suvremeni način učenja moramo uključiti sve resurse kojima raspolažemo –no ipak- od suvremene opreme važnije je imati dobar suradnički odnos nastavnika i školskog knjižničara. Također je bitna i stvorena navika kod učenika na suvremenije oblike rada. Školski knjižničar podržava pluralizam oblika učenja, zna slušati i djelovati ; raditi individualno, partnerski, skupno, zajednički, stvaralački, istraživački ... kroz problemske zadatke - pridržavajući se (UVIJEK !) **BIG 6** , čarobnih pravila : definirati temu, odrediti tehniku traženja informacija, locirati pristup , upotrijebiti, sintetizirati, vrjednovati informaciju. Svaki programski sadržaj mora imati određen cilj, zadaće, sadržaje, sredstva, a temeljni cilj trebao bi biti svekolika komunikacija **s ljudima** . Dakle, dovoljno je dobro osmisliti, planirati, motivirati sudionike da bismo postigli dobre rezultate – bez obzira da li se radi o učenju, istraživanju, kulturnim djelatnostima.

U okviru programa Informacijske pismenosti , korelacijom sa programima u djelu neposrednog odgojno obrazovnog rada i u dijelu javne i kulturne djelatnosti, odazvali smo se pozivu na humanitarnu akciju i posvetili smo se stvaranju jedne taktilne slika-priče koju ćemo pokloniti Odjelu za slabovidnu djecu smještenom u OŠ Pećine u Rijeci. Vodi je magistra Tanja Šupe .

REALIZACIJA U TRGOVAČKOJ I TEKSTILNOJ ŠKOLI RIJEKA

TIM koji je ostvario izradu taktilne slikovnice:

- ✚ Pokretač i inicijator Vesna Miličević, mag. Bibliotekarstva; stručni suradnik knjižničar , mentor, prof. hrvatskoga jezika i knjiž.
- ✚ Larisa Čučković , prof. likovne kulture i dizajna
- ✚ Maja Zalokar, prof. likovne kulture i dizajna
- ✚ učenici 1. O razreda/ dizajn: Brkljača Martina, Gušić Nina, Ivačić Leonida, Kiš Marta, Klarić Antonija, Klenošek Iva, Kosmač Valentina, Lončar S. Katarina, Lupić Martina, Petrović Matea, Piaža Melani, Purić Ivana, Sablić Nino, Stanšić Kristina, Stefanova Zlata, Šajbić Natali, Štofalo Lucija, Žuvić Ela, Alić Anja, Quazimi Romaria(autorica teksta).

- a) uz školsku knjižničarku / u školskoj knjižnici
- b) uz predmetnog profesora/ u razredu
- c) samostalan rad učenika / zadani ciljevi ,stvaralački izazovi

VALORIZACIJA:

Cilj: ovladali vještinom korištenja programa za slijepo korisnike; ovladali vještinom izrade taktilnih slikovnica jer bi ih mogli izraditi i više... uspostaviti bližu suradnju s djecom i mladeži s teškoćama ili invaliditetom te ih uključili u redovne programe knjižnice, kulturna događanja i izložbe koje okupljaju djecu i mladež.

VRIJEME RADA:

20 sati

Kako slika govori više od riječi – pogledajmo prikaz uratka tima:

POTRAGA ZA LJUBAVLJU /priča za "Taktilnu slikovnicu"/

Autorica teksta: Romaria Qazimi, učenica 1.O razr.
Trgovačka i tekstilna škola u Rijeci

1.

1. NASLOVNICA

2.

2.

JEDNOG JUTRA SJETI SE ZEKO DA BI HTIO
UPOZNATI LJUBAV.
KRENUO JE U POTRAGU ZA NJOM.
NIJE ZNAO ŠTO JE TO I KAKO IZGLEDA.

NAIŠAO JE NA TIGRA:
„ ZOVEŠ LI SE **TI** MOŽDA LJUBAV?"
TIGRIĆ GA JE POGLEDAO ČUDNO I NASMIJAO MU SE.
ZEKO JE TUŽNO SPUSTIO GLAVU I KRENUO DALJE.

3.

3.

NAIŠAO JE NA DVA LEPTIRIĆA I NJIH UPITA ISTO:
"JESTE LI VI LJUBAV?"
NASMIJALI SU SE I REKLI:
"LJUBAV NIJE OSOBA, LJUBAV JE OSJEĆAJ KOJI NAM
DARUJU BLISKE OSOBE,
KOJE SE BRINU O NAMA. KAO MAMA I TATA."

4.

4.

ZEKO SE SJETIO SE DA NEMA MAMU NITI TATU,
DA JE SAM.

TUŽNO JE REKAO:

"JA NEMAM NIKOGA, JA SAM SAM".

"ZNAM DA NISAM KAO VI , ZNAM DA SAM
DRUGAČIJI, ALI TO NIJE BITNO...
JA SAMO ŽELIM OSOBU KOJI ĆE MI POKAZATI
LJUBAV- JER NE ZNAM ŠTO JE TO"

5.

5.

SVI SU GA ČUDNO POGLEDALI. ODJEDNOM SE
ZAČUJE GLASIĆ KOJI GOVORI:

"JA ĆU TI BITI PRIJATELJ I POKAZAT ĆU TI ŠTO JE
TO LJUBAV!"

SVI SU SPUSTILI GLAVU I VIDJELI DA TAJ GLASIĆ
DOLAZI OD MALENOG MRAVA.

ZEČIĆU JE OSMIJEH BIO JAKO VELIKI

6.

6.

POČELI SU SE DRUŽITI. ŠETALI SU LIVADOM I
PRIČALI.

MRAVIĆ JE POKAZIVAO ZEKI LJUBAV. POKAZAO
MU JE **OSJEĆAJ LJUBAVI**.

7.

7.

POKAZAO MU JE **OZRAČJE LJUBAVI**: MAJKU SA
DJETETOM, ZALJUBLJENI PAR
BRAĆU, SESTRE. PRIJATELJE. DJEDA I BAKU KAKO
SE DRŽE ZA RUKU...

8.

8.

U ŠETNJI JE SREO JEDNU ZEČICU.
NIJE OKO MOGAO SKINUTI SA NJE.
PITAO JE MRAVIĆA: " JE LI LJUBAV KADA TI SE
NETKO SVIDI?"
I ZNAO JE ODGOVOR.

SHVATIO JE ŠTO TO LJUBAV.
OSJETIO JU JE U SVOME SRCU !
I ZNAO JE : LJUBAV JE OSJEĆAJ KOJI NE
POZNAJEŠ DOK GA NE OSJETIŠ.
NIKAD NIJE KASNO ZA TO.

9.

9.

ZEKO I ZEČICA SU PRUŽILI LJUBAV JEDNO
DRUGOME.
STVORILI SU OBITELJ S PUNO LJUBAVI I
VESELJA.

ZATO I **TI KOJI ČITAŠ ZNAJ**: KADA SI TUŽAN
SJETI SE ZEKE KOJI NIJE IMAO NIKOGA,
ALI JE **NAŠAO LJUBAV KOJA GA JE VODILA**
I JOŠ UVIJEK GA VODI KROZ ŽIVOT.

Napomena: Izrađena Taktilna slikovnica "Potraga za ljubavlju" predana je O.Š. Pećine za upotrebu slijepoj djeci, povodom humanitarne akcije 2010.« KNJIŽNIČARI KNJIŽNICI «

Popratna napomena: Projekt je potpuno zaživio u Trgovačkoj i tekstilnoj školi naknadno , 2014/2015. godine- kada su zadovoljeni svi kriteriji objave s tekstom za crni tisak na Brailleovom pismu. Realizator projekta je prof. Larisa Čučković u suradnji s Udrugom slijepih. Druga slikovnica, posvećena predškolskom uzrastu, bit će uručena također O.Š. Pećine.

Vesna Miličević